

Az egyetem és Szeged

Ha végignézzük a Szegedi Fészek Klub történeti kiállítását, amely Szeged 50 éves fejlődéséről igen sok, — eddig részben ismeretlen, részben eddig kellőként nem értékelte — adatot hozott felszínre, hamarosan kialakul az a meggyőződés, hogy Szeged utolsó 10 éve nem szerepel a kiállításon azon sullyal, amint az méltóképpen lenne. Az első négy évtized megalkotta a város keretét, a körutakat, a sugárutakat, a körtöltést, nagyrészt igen helyesen. Ebben a keretben az első évek nagy épületei után nagy elgondolásban, kivitelben és értékben a város, sőt az ország keretein túl kinőtt jelentőségű alkotásokat az utolsó évtized produkálta. Szeged ebben az évtizedben elérte azt, amit sok város évszázados hosszú életén át esetleg csak egyszer ér meg, hogy négy pártfogója akadt éppen a legjobb helyeken, Klebelsberg, Glattfelder, Somogyi, Aigner. Így vált lehetségessé, hogy a belváros régi rendezetlen uccái, házai eltűntek, a templom tengelybe került a térhez képest, a Gizza-tér szintén megoldást kapott.

Ez a külsőség. Belső értéke ezen évekre: a szegedi ipari és gazdasági élet vérkeringésének fenntartása, sőt táplálása, a következő évszázadokra pedig az egyetemnek Szegedhez kapcsolása. Ezek közül a külsőségek, az új épületek eléggé megtalálhatók a Fészek Klub kiállításán, legfeljebb ezen szempontból nézve, más csoportosítás és egy-két házagptólás lenne kívánatos.

A belső értéknek az első tétele, a város ipari és gazdasági életének fenntartása, sőt fejlesztése kiállításán sohasem mutatható be. Bár gondos statisztikus munkával nagyszerű diagramokon lehetne bemutatni, hogy miként haladtak hasonló városok gazdasági viszonyai megfelelő építkezések nélkül, hogy haladt volna Szeged gazdasági élete ezne építkezések nélkül és miként haladt az építkezésekkel. Szeged városának gazdasági helyzete ezen építkezések nélkül semmivel sem lenne jobb, esetleg rosszabb lenne a jelenleginél és várhatnánk most egy jobb jövő századot, melynek lesz lelki és anyagi ereje az özszekeuszált öreg városrészt elszóporítani és helyettesíteni modern palotákat építeni.

Ezen utolsó évtized azonban legtöbbet nyújtott Szegednek azzal, hogy az egyetemet Szegedhez láncolta. Külső szemlélőknek csak egy tételt említtek: az egyetem évi rendes dologi és személyi javadalma 2.5—3 millió pengő. Ez az összeg csaknem teljes egészében Szegeden marad, az iparos, kereskedő, földműves adja érte árúját és megtartja a maga hasznát. Ennek a súlyosan amputált, hinterlandjától teljesen megfosztott városnak a vérkeringésében ez igen fontos súlyos tétel. Körülbelül ugyanennyi hasznót jelent a városnak, hogy az ország minden részéből gyülekezik a kétezer hallgató. Egynek az ittéléte körülbelül évi 1000 pengőbe kerül. Ugyanennyi előnnyel számolom azokat a szegedi hallgatókat, akik a szülői háznál maradhatnak, így nem kell idegenbe küldeni a gyereket és a pénzt. Ezek a fiatalok mind nagyobb ambícióval lesznek gyakornokok, tanársegédek és reméljük, mielőbb és mind nagyobb számmal Szegedből kinőtt, Szegedet nagyon szerető, minden áldozatra kész professzorok. Így gyarapítja az egyetem azt a szellemi, erkölcsi tőkét, amely a német egyetemi városokat naggyá, különlegessé, nevezetessé, értékesé tette.

Akik a belső értéket, a fejlődés talaját, lehetőségeit, kifejezhető energiáit többre becsülik, bizonyára örömmel figyelik, miként kapcsolódna be az egyes tudományzatok Szeged életébe. Az egyetem Alföldkutató Bizottsága ma már nemcsak a nyomorgónak jelent olcsó krumplitermést, nemcsak a gazdának irányt a mintatánya felé, nemcsak a gyümölcstermésnek lehetőséget a fejlődésre, hanem hála az avatott vezetői kezeknek, rövidesen országos irányító szerv lesz belőle.

Belvárosi Mozi

Ma vasárnap és a következő napokon
A legnagyobb publikumsiker!

Az Ufa grandiózus
magyarul beszélő filmje

Avén gazember

A tudományos intézeteknek a paprika vitamintartalmára vonatkozó kísérletei a zöld paprikát, mint nélkülözhetetlen életelemet fogják világcikké tenni. Az Egyetem Barátainak Egyesülete a nehéz életben görnyedőket állandó előadásokkal emeli a tudomány mezejére. Az Egyetemi hallgatók agrársettlementje kimegy a tanyára a nép közé, művel, oktatja, vigasztalja, hitet, reményt, életet táplál. Fiatal egyetemünk, fiatal tudósai minden évben egy-két felfedezéssel ejtik csodálkozásba a külföldieket, akik azt sem tudták eddig, hogy Szeged létezik.

A klinikák életéről is oly keveset tudunk. Talán annyit, hogy ma már a legvagyonosabb ember, ha biztosítva akarja látni a legdrágább kincset: az anyát és a jövődő gyermeket, — a klinikát keresi fel. A bujakeros stasztika mutatja, hogy nemzedékeket mentett meg a klinika Szegednek. És minden klinika, minden intézet buzgón törekszik arra, hogy javítsa a statisztikáját, amely Szegednek egészséget, életet jelent.

Ilyen munkákat és eredményeket láthat egy felszínes szemlélő is, ha egy kevés időt rászán arra, hogy megtudja mi történik a falakon belül. Ennek az életnek, ezeknek az eredményeknek Szeged életébe való kapcsolódása Szeged utolsó évtizedének domináló jelensége és ezzel lett az utolsó évtized az újraépítés után Szeged legfontosabb évtizede. A Fészek Klub kiállítása csak az épületeket mutatja be. Reméljük, hogy egy legközelebbi kiállítás megtalálja a módot, hogy Szeged ezen értékeit ne csak az avatottaknak, hanem a nagyközönségnek is bemutassa.

(K. H.)

Estélyi cipő

P 7'20

Sajái készítés. Pehely-könnnyű.

Alföldi

Cipőáruház

Kelemen u. 11

Férfi lack cipő

P 15'—

Tartós és elegáns.

SZEMÉLYES KÉRDÉSBEN, DE MÁSOK ÉRDEKÉBEN

Irta TONELLI SANDOR

Megkönnyebbült zsebbel és megkönnyebbült lélekkel írom ezeket a sorokat. Fizetésből élő emberre súlyos csapás, ha évi jövedelmének több mint egy negyedét elveszíti. Mindazok ellenben, akik jelen voltak a kamarának előkészítő bizottsági tárgyalásain és teljes ülésén, amely ujévi ajándékkul ezt a fizetésleszállítást elhatározta, igazolhatják, hogy én a szerzett jogok elvi álláspontjának fenntartása mellett mennyire elismertem, hogy ma olyan idők letünk, hogy áldozatot kell hozni mindenkinek. És ha volt valami, ami nehezé tette az elhatározásomat, az a nálam kisebb javadalmazásu alkalmazottak sorsa volt. akik talán még a százalékosan kisebb lecsökkentést is erősebben megéreztek, mint én a nagyobbbat.

Hogy a zsebem miért könnyebbült meg, mindenki könnyen megértheti. Másként állok azonban a lelki megkönnyebbüléssel. Ezt csak azal magyarázhatom, hogy lelki felszabadulást jelent, ha az ember bizonyos dolgokról öszintén, feszélyezettség nélkül mondhatja el a véleményét. Nekem is ez volt az esetem. Ha előttem írtam volna a fizetéslecsökkentések, létszámapasztások hatásáról, tettem volna azt bármilyen személytelen formában is, azok, akik közelebből nem ismernek, azt mondhatták volna, hogy közvetve a saját fizetésemét védelem. Most ez a handicap megszűnt. Az, hogy én magam is mondtam, hogy áldozatot kell hozni, megadja az erkölcsi jogcímet bizonyos dolgok elmondására. A magam személyen keresztül, általános érdekből szeretnék bizonyos dolgokat megvilágítani.

Tudjuk, hogy nyomorúságos idők letünk és tudjuk azt is, hogy messze eltávolodtunk a bőségnél és jólétnél azoktól az éveiktől, melyekbe apokaliptikus módon süvített bele tizenkilencesztendő előtt a háboru harsonája. Ennek a generációnak kényszerűségből sok mindenről le kell mondan, amit azelőtt természetesen és magától értetődőnek tekintettünk. Jogbiztonság, szerzett jog, nyugalom, kiegyensúlyozott munka és utána megérdemelt pihenés, ma a labilis fogalmak közé tartoznak. De a kényszerűségeen kívül a közhangulat is követeli az egyesektől, hogy mindezekben áldozatot hozzanak. Neked se legyen jobb sorod, mint nekem. Ha csakugyan legtisztább emberi öröm a káröröm, akkor meg lehet érteni, hogy miért látják az emberek szívesen, ha másnak is megnehezedik a helyzete. Emberek vagyunk, emberi hibákkal és emberi tévedésekkel. Talán néha még az is működik bennünk, hogy magunkról tereljük el a figyelmet mások rovására. Ha volna egy csepp személyes éle ennek az irásnak, akkor idézhetném a fakarékosságának néhány országos nevű apostolát, aki má-

sok megrendszabályozása mellett szinte bűvészi ügyességgel tudja megvédelmezni a maga száz-ezreit és millióit.

De hát nem ez a célo. Egyszerűen vizsgálom a magam esetét. Közkeletű értelemben vett személyes igényeim se nekem, se a közvetlen hozzátartozóimnak nincsenek. Nem életem és nem öltözködtem drágábban, mint akár-melyik más polgárember. Alkoholt nem fogyasztottam, legfeljebb vasárnap egy pohár sör. A pénzt nem dobáltam és a cigarettá volt az egyetlen passzióm, vagy talán szükségletem, mert megszoktam, hogy írás közben a füstkarikák szállongjanak körülöttem. Nagyobb összegeket adtam ellenben ki mindig közcélakra, mint talán a viszonyaim mellett szabad lett volna. Ezenfelül sok volt az ugynevezett kulturális kiadásom. Ez talán a bocsánandó bűnök közé tartozik. Mert az, hogy drága angol újságot járatam, könyveket vásároltam, igyekeztem up to date lenni a világ dolgaival, az nemcsak nekem szolgált lelki gyönyörűségül, hanem abból, amit lehetett, ellenszolgáltatás nélkül a köznek javára fordítottam.

Most mi történik majd? Mert luxus-kiadásaim se nekem, se a familiámnak nem voltak, ezeket a kulturális kiadásokat kell legelőször megszorítanom. Bármennyire sajnálom például, nem vehetem meg tovább azokat az elszakított területeken megjelenő magyar könyveket, amelyek eddig se voltak életszükséglet, legfeljebb hazafias kötelességteljesítés. Én és a hozzám hasonló támogattuk eddig az elszakított területek íróit, nem a milliommok. Ezentúl nem tehetjük. Kevesebb könyvet veszek, meg fogja érezni a könyvkereskedő. Amit veszek, nem fogom beködtetni, megérzi a könyvkötő. Kevesebb lesz a könyvem, amelyekre valamikor az a sors vár, hogy egy közkönyvtár gyarapítására fordítsák őket.

A városnak van egy előkelő állásban levő, nagyon pedáns főtisztviselője, aki három esztendő óta nemcsak a kiadásait jegyzi fel fil-lérnyi pontossággal, hanem a kiadásokat osztá-lyozza is. Ki tudja mutatni, hogy az a tíz kereskedő és iparos, akinél ő és a családja rendszerint vásárolni szokott, esztendőről esztendőre mennyivel kevesebbet kapott tőle. Kevesebbet kapott és keresett a férfiszabó, a nőiszabó, a

K o r z ó M o z i

Ma vasárnap

FANTOM.

Dráma Warner Olanddal a főszerepben és a

TRÓPUSI SZERELEM.

Romantikus filmregény. Fősz. Leonore Ulrich.